

SPROGPOLITIK

Den Europæiske CO₂ Union har udpeget sprogindlæring som en vigtig prioritet i forbindelse med indsatsen for at fremme mobilitet og interkulturel forståelse og støtter en lang række programmer og projekter på dette område. Flersprogethed udgør efter EU's opfattelse et vigtigt element i Europas konkurrenceevne. Et af målene med EU's sprogpolitik er derfor, at alle europæiske borgere ud over modersmålet skal beherske to andre sprog.

RETSGRUNDLAG

Sproglig mangfoldighed er en kendsgerning i Europa. Sprog er en integreret del af europæisk identitet og det mest direkte udtryk for kultur. I et EU, som er grundlagt på princippet om at være »forenet i mangfoldighed«, er evnen til at kommunikere på flere sprog en vigtig kvalifikation for både enkeltpersoner, organisationer og virksomheder. Sprog er også afgørende for at respektere den kulturelle og sproglige mangfoldighed i EU.

Respekt for sproglig mangfoldighed er en grundlæggende værdi i EU ligesom respekt for menneskets integritet og åbenhed over for andre kulturer. Disse værdier indgår i præambelen til traktaten om Den Europæiske Union, som taler om at lade sig »inspirere af Europas kulturelle, religiøse og humanistiske arv«, og bekræfter betydningen af »principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne«. I artikel 2 i TEU lægges der stor vægt på menneskerettighederne og ikke-forskelsbehandling, mens artikel 3 fastslår, at EU »respekterer medlemsstaternes rige kulturelle og sproglige mangfoldighed«. Artikel 165, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) understreger, at det er et mål for Unionens indsats at »udvikle den europæiske dimension på uddannelsesområdet, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af medlemsstaternes sprog«, samtidig med at den fuldt ud respekterer den kulturelle og sproglige mangfoldighed (artikel 165, stk. 1, i TEUF).

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som blev vedtaget i 2000 og gjort retligt bindende med Lissabontraktaten, forbyder forskelsbehandling på grund af sprog (artikel 21) og pålægger Unionen pligt til at respektere den sproglige mangfoldighed (artikel 22).

Den første forordning fra 1958 om den ordning, der skulle gælde for det tidligere Europæiske Økonomiske Fællesskab på det sproglige område^[1], er blevet ændret i takt med udvidelserne af EU og definerer sammen med artikel 55, stk. 1, i TEU, hvad der

[1] [EUT L 17 af 31.1.2019, s. 385.](#)

er EU's officielle sprog^[2]. Enhver EU-borger har således ret til at skrive til enhver af EU's institutioner eller organer på et af de officielle sprog og få svar på samme sprog, jf. artikel 24 i TEUF.

MÅL

EU's sprogpolitik bygger på respekt for den sproglige mangfoldighed i alle medlemsstaterne og på skabelse af en tværkulturel dialog i EU. Til gennemførelse af gensidig respekt i praksis fremmer EU undervisning i og tilegnelse af sprog samt mobilitet for alle borgere gennem målrettede programmer for almen og erhvervsfaglig uddannelse. Fremmedsproglig kompetence anses for en af de grundlæggende færdigheder, som alle unionsborgere bør tilegne sig for at forbedre deres uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. EU samarbejder også med medlemsstaterne om at beskytte mindretal på grundlag af Europarådets europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog.

Kommissionen har i sit bidrag til det sociale topmøde, som blev afholdt den 17. november 2017 i Göteborg, gjort rede for idéen om et »europæisk uddannelsesområde«, hvor det at tale to andre sprog ud over modersmålet er blevet normen i 2025 (COM(2017)0673). Efter topmødet offentliggjorde Kommissionen et forslag til Rådets henstilling om en samlet tilgang til sprogundervisning og -indlæring 2018 (COM(2018)0272).

RESULTATER

A. Politikudvikling og støtte til forskning i sprog

1. Sammenlignelige data om sprogkundskaber

I 2005 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om den europæiske indikator for sprogkundskaber ([COM\(2005\)0356](#)), et redskab til at måle de generelle fremmedsprogskundskaber i alle medlemsstater. Rammerne for dette blev fastsat i en meddelelse fra Kommissionen, som blev vedtaget den 13. april 2007 ([COM\(2007\)0184](#)). Som det står i Kommissionens meddelelse fra 2005: »Formålet med indikatoren er at måle de overordnede fremmedsprogskundskaber i hver medlemsstat«. Indikatoren vil også kunne bidrage til at fastslå, om foranstaltningerne til at opnå målsætningen om »modersmål plus to« fungerer, ved at tilvejebringe sammenlignelige data om sprogkompetencer i alle medlemsstaterne. Der blev nedsat et rådgivende udvalg, som forelagde resultaterne af den første undersøgelse i 2011, som viste, at der var behov for en bedre implementeret strategi for sprogindlæring i skolerne.

2. ECML og Mercator

EU støtter to centre for sprogforskning, European Centre for Modern Languages (ECML) og European Research Centre on Multilingualism and Language Learning (Mercator). ECML støtter høj kvalitet og innovation i sprogundervisningen og hjælper

---

[2]EU's 24 officielle EU-sprog er: bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, irsk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk.

EU's borgere med at lære sprog på mere effektiv vis. Dets primære mål er at hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre effektive politikker for sprogundervisning ved at fokusere på sprogindlæring og -undervisning, fremme dialog og udveksling af bedste praksis og støtte programrelaterede netværk og forskningsprojekter. Mercator er del af et netværk bestående af fem forsknings- og dokumentationscentre og er specialiseret i regionale sprog og mindretalssprog i Den Europæiske Union.

3. Europæisk masteruddannelse i oversættelse

Europæisk masteruddannelse i oversættelse (EMT) er et kvalitetsmærke for universitetsprogrammer i oversættelse, som opfylder professionelle standarder og markedskrav. Hovedformålet med EMT er at forbedre kvaliteten af uddannelsen af oversættere og tilskynde veluddannede mennesker til at slå ind på denne vej i EU: EMT tilstræber at styrke oversætterprofessionens status i EU.

B. Handlingsprogrammer

1. Programmet Erasmus+

[Erasmus+](#) er EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt for 2014-2020. Fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed er et af programmets specifikke mål. [Programguiden for Erasmus+ programmet 2019](#) fastslår, at »De muligheder, der iværksættes for at yde sproglig støtte, skal sikre mere effektiv mobilitet og forbedre læringen og dermed bidrage til programmets specifikke mål« (stk. 9). Der tilbydes sproglig støtte via [Erasmus+ sproglige onlinesupport](#) til deltagere i mobilitetsforanstaltninger, således at de kan lære værtslandets sprog. Erasmus+ tilskynder også til samarbejde med henblik på innovation og god praksis via strategiske partnerskaber på området sprogundervisning og -læring. Der kan desuden ydes finansiering til sproglig bistand, når det er nødvendigt for støttemodtagere inden for partnerskaber, som organiserer langsigtede uddannelsesaktiviteter for ansatte, unge arbejdstagere og studerende. Programmet Erasmus+ finansierer desuden hvert år talrige programmer for at støtte undervisning og indlæring af tegnsprog og fremme bevidstheden om sproglig mangfoldighed og beskyttelse af mindretalssprog.

[Kommissionens forslag](#) til en efterfølger for programmet (2021-2027) blev offentliggjort i maj 2018 ([COM\(2018\)0367](#)), altså efter topmødet i Göteborg i 2017. Forslaget har til formål at fremme sprogindlæring, navnlig gennem udvidet brug af onlineværktøjer. Under nøgleaktion 1 vil den støtte »sproglige læringsmuligheder, herunder dem, der støtter mobilitetsaktiviteter«.

2. Programmet Et Kreativt Europa

Inden for rammerne af programmet Et Kreativt Europa ydes der støtte til oversættelse af bøger og manuskripter under [kultur-delprogrammet](#).

3. Europæiske sprog dage

Efter den store succes med det europæiske sprogår i 2001 besluttede EU og Europarådet at afholde en europæisk sprogdag hvert år den 26. september med mange forskellige slags arrangementer til fremme af sprogindlæringen i hele EU. Denne aktion sigter på at højne bevidstheden blandt borgerne om de mange sprog, der tales i Europa, og at tilskynde dem til at lære sprog.

4. Den europæiske sprogpris

[Den europæiske sprogpris](#) er en belønning, der tildeles af Kommissionen, og som har til formål at fremme nye initiativer inden for sprogundervisning og -indlæring, belønne nye sprogundervisningsmetoder og øge bevidstheden om regionale sprog og mindretalssprog. Prisen gives til projekter fra deltagerlandene, der præsenterer det mest innovative sprogindlæringsprojekt, den person, der har gjort størst fremskridt med indlæring af fremmedsprog, og den bedste sproglærer.

5. Juvenes Translatores

Kommissionen uddeler hvert år Juvenes Translatores- prisen til den bedste oversættelse udarbejdet af en 17-årig gymnasieelev i en af medlemsstaterne. Der kan vælges mellem at oversætte fra eller til ethvert af Den Europæiske Unions officielle sprog.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

A. Sproglig mangfoldighed

Som et første punkt skal det bemærkes, at Europa-Parlamentet har anlagt en fuld flersprogspolitik, hvormed menes, at alle EU-sprog er lige vigtige. Alle Parlamentets dokumenter oversættes til alle de officielle sprog, og alle medlemmer af Europa-Parlamentet har ret til at tale på et sprog efter eget valg.

I sin beslutning af 24. marts 2009 om »Flersprogethed: et aktiv for Europa og en fælles forpligtelse«^[3], gentog Europa-Parlamentet sin støtte til EU-politikker inden for området flersprogethed og sproglig diversitet og opfordrede Kommissionen til at udarbejde foranstaltninger med henblik på at anerkende vigtigheden af og fremme sproglig mangfoldighed i EU.

Den 28. marts 2019 vedtog Europa-Parlamentet programmet Et Kreativt Europa 2021-2027^[4]. I artiklen om programmets målsætninger blev det understreget, at der skulle tages hensyn til de særlige forhold i de forskellige lande, herunder lande eller regioner med en geografisk eller sproglig situation. Der er også tilføjet en specifik bestemmelse om støtte til tekstning, eftersynkronisering og lydbeskrivelse af europæisk audiovisuelt indhold for at fremme internationalt salg og udbredelse af ikke-nationale europæiske værker på alle platforme.

I 2018 vil Europa-Parlamentets Udvalg om Kultur og Uddannelse arbejde med en initiativrapport om »Language equality in the digital age — towards a Human Language project«, baseret på en [undersøgelse](#) med samme overskrift, der er udarbejdet efter anmodning fra Parlamentets Panel for Vurdering af Videnskabelige og Teknologiske Projekter. Den 11. september 2018 blev beslutningen "Ligebehandling af sprog i en digital tidsalder" vedtaget på plenarforsamlingen^[5]. I denne beslutning opfordrede Parlamentet Kommissionen til at vurdere de mest hensigtsmæssige midler til at sikre sproglig lighed i den digitale tidsalder og til at udvikle en stærk og koordineret strategi for et flersproget digitalt indre marked. Hvert år siden 2007 har Europa-Parlamentet

---

[3][EUT C 117E af 6.5.2010, s. 59.](#)

[4][Vedtagne tekster, P8_TA\(2019\)0323.](#)

[5][Vedtagne tekster, P8_TA\(2018\)0332.](#)

uddelt »[LUX Filmprisen](#)«. Prisen omfatter undertekstning af de tre finalistfilm på EU's 24 officielle sprog.

B. Støtte til mindretalssprog

Den 23. november 2016 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om tegnsprog og professionelle tegnsprogstolke^[6]. Formålet var at understrege, at døve og døvblinde og hørehæmmede borgere skal have adgang til samme information og kommunikation som deres jævnaldrende i form af tegnsprogstolkning, undertekster, tale-til-tekst og/eller alternative former for kommunikation, herunder også mundtlige tolke. I beslutningen anerkendtes det også, at EU-institutionerne allerede sørger for tilgængelighed i forbindelse med offentlige arrangementer og udvalgsmøder.

Europa-Parlamentet vedtog i 2013 en beslutning om udryddelsestruede europæiske sprog og sproglig mangfoldighed i Den Europæiske Union^[7], hvori det opfordrede medlemsstaterne til at være mere opmærksomme på udryddelsestruede europæiske sprog og til at engagere sig aktivt i beskyttelse og fremme af Unionens mangfoldige sproglige og kulturelle arv. En undersøgelse om »Mindretals sprog og uddannelse:

Bedste praksis og faldgruber«, bestilt af Parlamentets Udvalg om Kultur og Uddannelse og offentliggjort i begyndelsen af 2017, undersøger situationen for mindretalssprog i uddannelsessystemet i 13 casestudier.

Den 7. februar 2018 godkendte Europa-Parlamentet en beslutning om beskyttelse og ikke-forskelsbehandling af mindretal i EU-medlemsstaterne^[8]. I beslutningen opfordres medlemsstaterne til at sikre, at retten til at bruge et mindretalssprog bliver opretholdt, og til at beskytte sproglig mangfoldighed inden for EU. Det anbefaler, at sprogrettighederne respekteres i samfund, hvor der er mere end et officielt sprog, og opfordrer Kommissionen til at styrke undervisning i og brug af regionale sprog og mindretalssprog.

Pierre Hériard
05/2019

---

[6][EUT C 224 af 27.6.2018, s. 68.](#)

[7][EUT C 93 af 9.3.2016, s. 52.](#)

[8][EUT C 463 af 21.12.2018, s. 21.](#)

